

เพราะการมองโลกอย่างเป็นเหตุเป็นผล...
อาจทำให้คุณไม่เห็นอะไรเลย

คิดพีล็ก แบบ
นักเศรษฐศาสตร์

N=8

THINK LIKE A FREAK

STEVEN D. LEVITT
STEPHEN J. DUBNER

WE
LEARN

สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ฟ64

↓ 16450249
@ 12493089
; 22386956

คิดพีลึก

แบบนักเศรษฐศาสตร์

Think Like a Freak

Steven D. Levitt • Stephen J. Dubner

สารบัญ

บทที่ 1 คิดพลิกหมายความอย่างไร

11

คำถามน่าทึ่งมากมายนับไม่ถ้วน... ข้อดีข้อเสียของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ การขุดเจาะน้ำมันด้วยวิธีแฟร็กกิ้ง และเงินตราเสมือน... ไม่มีเครื่องมือวิเคราะห์แบบ Freakonomics... ปัญหาง่าย ๆ มักหายไปอย่างรวดเร็วเหลือไว้แต่ปัญหายาก ๆ... วิธีคว้าแชมป์ฟุตบอลโลก... ประโยชน์ส่วนตัวปะทะประโยชน์ส่วนรวม... ใช้สมองส่วนที่ไม่ค่อยได้ใช้... คนแต่งงานแล้วมีความสุขหรือคนมีความสุขจึงแต่งงาน... วิธีสร้างชื่อเสียงจากการคิดแค่สัปดาห์ละหนึ่งหรือสองครั้ง... การพบปะครั้งหายหน้าของเรากับนายกรัฐมนตรีในอนาคต

บทที่ 2 คำสาบคำที่พูดยากที่สุด

31

ทำไมประโยคที่ว่า “ฉันไม่รู้” ถึงพูดได้ยากเย็นนัก... เด็ก ๆ ชอบแสร้งทำเป็นรู้ เราเองก็เช่นกัน ทำไมถึงเป็นแบบนี้... ใครบ้างที่เชื่อเรื่องปีศาจ... และใครบ้างที่เชื่อว่าเหตุวินาศกรรม 11 กันยายนเป็นฝีมือคนใน... “ผู้ประกอบการที่ใช้ความเชื่อแบบผิด ๆ เป็นเครื่องมือ”... เหตุใดการคาดการณ์สาเหตุและผลลัพธ์ถึงยากเย็นนัก... ความโง่เขลาของการทำนายอนาคต... คุณทำนายอนาคตได้ดีกว่าลิงชิมแปนซีปาลูกดอก

หรือเปล่า... อินเทอร์เน็ตไม่ได้มีอิทธิพลต่อเศรษฐกิจ “มากไปกว่าเครื่องโทรสาร”... “คนสู้รู้”... ต้นทุนของการสร้างทำเป็นรุ่มมากกว่าที่คุณรู้... เราควรลงโทษคนที่ทำนายอนาคตผิดพลาดอย่างไร... การล่าแม่มดในโรมานีเย... ขั้นตอนแรกของการแก้ปัญหาคือจงล้มบรรทัดฐานทางศีลธรรมไปเสีย... เหตุใดการฆ่าตัวตายจึงเกิดกับคนที่มีคุณภาพชีวิตสูงกว่า และเรารู้จักการฆ่าตัวตายน้อยแค่ไหน... ข้อมูลเบื้องต้นคือกฎแจสู่การเรียนรู้ทุกประเภท... ขนมนับก้อนแรกมีรสชาติแฉะแค่ไหน... อย่าปล่อยให้ให้นักวิทยาศาสตร์มีโอกาสทดลองอยู่ฝ่ายเดียว... โฉนที่มีราคาแพงกว่ารสชาติดีกว่าหรือไม่

บทที่ 3 ปัญหาของคุณคืออะไร

63

ถ้าถามคำถามผิดก็ย่อมได้คำตอบที่ผิด... “การปฏิรูปโรงเรียน” หมายความว่าอะไรกันแน่... เหตุใดเด็กชาวอเมริกันจึงมีความรู้ต่ำกว่าเด็กชาวเอสโตเนีย... มันอาจเป็นความผิดพ่อแม่ก็ได้!... เรื่องจริงอันน่าทึ่งของทาเครุ โคบายาชิ แชมป์กินฮอตด็อก... ฮอตด็อก 50 ชิ้นใน 12 นาที!... เขาทำได้อย่างไร... แล้วทำไมเขาถึงเก่งกว่าคนอื่นขนาดนี้... “การกินเร็วไม่ใช่มารยาทที่ดี”... เทคนิคโซโดมอน... การทดลองที่ไม่มีที่สิ้นสุดเพื่อความเป็นเลิศ... ถูกจับ!... วิธีตีความปัญหาที่คุณพยายามแก้ไขเสียใหม่... สมมงคืออวัยวะที่สำคัญ... วิธีเอาชนะอุปสรรคจอมปลอม... คุณวิดพื้น 20 ครั้งได้หรือเปล่า

บทที่ 4 ผมที่ย่อมไม่ดับมองเห็นได้จากโคนผม

เช่นเดียวกับความจริงที่มองเห็นได้จากต้นตอ

81

เงินอย่างเดียวไม่สามารถแก้ปัญหาความยากจนได้ อาหารที่บรรทุกมาเต็มเครื่องบินก็ไม่สามารถแก้ปัญหาความอดอยากได้เช่นกัน...วิธีหาดันตอที่แท้จริงของปัญหา...ทบทวนความเชื่อมโยงระหว่างการทำแท้งและการก่ออาชญากรรม...มาร์ติน ลูเธอร์ เกี่ยวข้องอะไรกับเศรษฐกิจของประเทศเยอรมนี...“การช่วงชิงแอฟริกา” สร้างความขัดแย้งอันยาวนานได้อย่างไร...เหตุใดพ่อค้าทาสจึงเลียใบหน้าของทาส...การแพทย์ปะทะความเชื่อแบบชาวบ้าน...วิเคราะห์แผลในกระเพาะอาหาร...ยาตัวแรกที่ประสบความสำเร็จอย่างสวยงาม...เหตุใดแพทย์หนุ่มจึงกลืนแบคทีเรียอันตรายลงท้อง...นี่มันโรคกระเพาะอักเสบเชียวนะ!...จักรวาลที่อยู่ในท้องของเรา...พลังของอุจจาระ

บทที่ 5 คิดแบบเด็ก

105

วิธีหาแนวคิดดี ๆ...พลังแห่งการคิดเล็ก...เด็กฉลาดขึ้นด้วยแว่นสายตาราคา 15 ดอลลาร์...อย่ากลัวที่จะตั้งคำถามในสิ่งที่เห็นได้ชัด...1.6 ล้านเป็นจำนวนที่เยอะมาก...อย่าหลงใหลในความซับซ้อน...สิ่งที่คุณควรมองหาในกองขยะ...ร่างกายนุษย์เป็นเหมือนเครื่องจักร...คนพิลึกชอบความสนุกสนาน...เป็นเรื่องยากที่จะฝึกฝนอย่างไม่หยุดหย่อนในเรื่องที่ไม่สนุก...“ลอตเตอรี่ที่ไม่มีทางขาดทุน” เป็นวิธีแก้ไขอัตราการออมเงินต่ำหรือเปล่า...เมื่อการพนันเจอการกุศล...เหตุใดเด็กจึงมองทะเลมลายูกล่งกว่าผู้ใหญ่...“คุณอาจคิดว่านักวิทยาศาสตร์น่าจะถูกหลอกยาก”...วิธีนำสัญชาตญาณแบบเด็ก ๆ มาใช้

บทที่ 6 ค้นหาสิ่งจูงใจที่ดึงดูดผู้คน เหมือนขนมที่ดึงดูดเด็ก ๆ

125

มันคือสิ่งจูงใจอะไร? เจ้าใจ!...เด็กหญิง ชนม และห้องน้ำ... สิ่งที่แรงจูงใจ
ทางการเงินทำได้และทำไม่ได้... เชื้อกร้อยแกลลอนนมเส้นโต... เงินแลก
เกรด... ปริมาณนั้นสำคัญถ้าเป็นสิ่งจูงใจทางการเงิน... วิธีค้นหาสิ่งจูงใจที่
เหมาะสม... การใช้ประโยชน์จากการคล้อยตามกลุ่ม... เหตุใดสิ่งจูงใจทาง
ศีลธรรมจึงไม่มีพลัง... ขโมยไม่กลายเป็นหินกันเถอะ!... แนวคิดที่สุดโต่ง
ที่สุดในประวัติศาสตร์ของแวดวงการศึกษา... “อุตสาหกรรมมูลค่า 300,000
ล้านดอลลาร์ที่ทำงานบกพร่องที่สุดในโลก”... ความสัมพันธ์ครั้งเดียวจบ
สำหรับผู้บริจจาคการศึกษา... วิธีเปลี่ยนกรอบความสัมพันธ์... คณะทูต
นักปกป้องและการขายรองเท้า... “พวกคุณยอดเยี่ยมที่สุด!”... ลูกค้าคือ
กระเป๋าสตางค์ในคราบมนุษย์... เมื่อสิ่งจูงใจส่งผลร้าย... “ปรากฏการณ์
งูเห่า”... เหตุใดการปฏิบัติต่อผู้คนที่มีความคิดที่ผิด

บทที่ 7 กษัตริย์โซโลมอนและเควิด ลี รอส คล้ายกันตรงไหน

157

ชายชาวยิวใจดีสองคนที่ชื่นชอบทฤษฎีเกม... “เอาดาบมาให้ข้า!”...
เหตุผลเบื้องหลังเอ็มแอนด์เอ็มเม็ตส์น้ำตาตล... จงสอนให้ส่วนกำจัดวัชพืช
ด้วยตัวเอง... “การทรมาณ” ด้วยน้ำร้อนในยุคกลางใช้ได้ผลจริงหรือไม่...
คุณเองก็สามารถเล่นบทพระเจ้าได้เป็นครั้งคราว... เหตุใดการสมัครเข้า
มหาวิทยาลัยจึงใช้เวลานานกว่าการสมัครงานมาก... แชนโปสและ
“ข้อเสนอล้าง”... โรงงานผลิตกระสุนลับและสัญญาณเตือนจากเบียร์อุ่น...
ทำไมนักต้มตุ๋นชาวไนจีเรียจึงบอกว่าตัวเองมาจากไนจีเรีย... ต้นทุนของ
สัญญาณเตือนที่ผิดพลาดและผลบวกของอื่น ๆ... คนหัวอ่อนทั้งหลาย
โปรดก้าวมาข้างหน้า... วิธีหลอกให้ผู้ก่อการร้ายเผยตัว

บทที่ 8 วิธีนับนิ้วคนที่ยึดมั่นในความคิดตัวเอง

187

อันดับแรก จงทำความเข้าใจว่ามันเป็นเรื่องยากแค่ไหน... เหตุใดคนที่มีการศึกษามากกว่าจึงมีโอกาสเป็นพวกสุดโต่งมากกว่า... หลักเหตุผลและข้อเท็จจริงไม่เข้ากับอุดมการณ์... อีกฝ่ายมีคะแนนเสียงเพียงหนึ่งเดียว... อย่าคิดว่าข้อโต้แย้งของคุณสมบูรณ์แบบ... รถยนต์ไร้คนขับจะช่วยชีวิตคนได้มากแค่ไหน... เก็บคำดูถูกไว้ในใจ... เหตุผลที่คุณควรเล่าเรื่องราว... การกินไขมันเลวร้ายจริง ๆ หรือ... สารานุกรมความล้มเหลวทางจริยธรรม... คัมภีร์ไบเบิลมีเนื้อหา “เกี่ยวกับ” อะไรกันแน่... บัญญัติ 10 ประการ ปะทะ The Brady Bunch

บทที่ 9 ข้อดีของการยอมแพ้

211

วินสตัน เชอร์ชิลล์ คิดถูกและคิดผิด... เหตุผลวิบัติว่าด้วยต้นทุนจมกับต้นทุนค่าเสียโอกาส... คุณจะไม่สามารถแก้ไขปัญหาระยะยาวนี้ได้ ถ้ายังไม่โยนสิ่งที่ไร้ประโยชน์แล้วทิ้งไป... ลองให้กับความล้มเหลวด้วยงานเลี้ยงและเค้ก... เหตุใดร้านค้าสาขาแรกในจีนจึงไม่ได้เปิดตามกำหนด... ยางไอริงของกระสวยอวกาศชาเลนเจอร์ถูกกำหนดให้ทำงานผิดพลาดจริงหรือ... “การขึ้นสู่อวกาศก่อนตาย”... คำถามมูลค่า 1 ล้านดอลลาร์คือ “ตอนไหนควรสู้ต่อ ตอนไหนควรยอมแพ้”... คุณจะใช้การโยนเหรียญเพื่อตัดสินอนาคตหรือไม่... “อันควรเลิกนับถือนิกายมอรมอนหรือไม่”... การไว้คราจะไม่ทำให้คุณมีความสุข... แต่การทิ้งแฟนสาวของคุณอาจทำได้... เหตุใดดับเนอร์และเลวิตตีถึงชอบยอมแพ้นัก... เนื้อหาทั้งหมดของหนังสือเล่มนี้เป็นเรื่องของ “การปล่อยวาง”... ตอนนี้อยู่ที่ตาคุณแล้ว